

[1943, november 4. Londýn.]¹ — „Požadavky na SSSR“ — elaborát Štábu pre vybudovanie brannej moci pre rokovanie s predstaviteľmi SSSR o sovietskej pomoci pri povstaní na čs. území a pri zabezpečovaní výzbroje pre čs. armádu v poslednej fáze vojny a v období prímeria a o niektorých otázkach čs.-sovietskej vojenskej spolupráce bezprostredne po vojne.

Tajné.
Čj. 205/43 taj.

Pomoc pro připravované povstání.

Pro povstání, ke kterému bude dán pokyn v době příznivé podle situace na bojištích, máme tento plán:

1. a) K povstání bude dán podnět v těchto místech:
 - v Čechách: Praha, Kladno, Mladá Boleslav, Vlašim, Polička, Pardubice, Tábor, Strakonice, Plzeň,
 - na Moravě: Brno, Vsetín, Prostějov, Mor. Ostrava, Uh. Hradiště, Třebíč,
 - na Slovensku: Bratislava, Považská Bystrica, Ružomberok, Banská Bystrica, Spiš a Šarišsko,
 - na Podkarpatské Rusi: Rachovsko, Volové, Volovec, Bereznyj, Medzilaborce.
 Do míst v Čechách a na Moravě zamýšlíme vyslat organizační skupiny (po 3 až 4 osobách) ze západu, na Slovensko a na Podkarpatskou Rus z Ruska.
- b) Na podporu povstání je zapotřebí dodat zbraně lehké pro boj zblízka; do Čech a na Moravu ze západu, na Slovensko a Podkarpatskou Rus z Ruska. Nebude-li pomoc spolehlivě zajištěna ze západu, potřeba dodat zbraně z Ruska i do Čech a na Moravu, ty by byly dopraveny na Slovensko a odtud dodány na Moravu. Zbraně žádoucí německého původu z kořisti, poněvadž se do nich doma vyrábí munice.

- c) Pro morální podporu a případně pro vedení povstání je žádoucí:
 - vysadit do několika středisek povstání bojové skupiny,
 - působit v době povstání leteckými nálety na střediska německého vojska v našich zemích a význačná střediska německá.

Pro Slovensko a Podkarpatskou Rus požadujeme tuto podporu od Ruska. Nebude-li možno zajistit podporu u západních spojenců, požadovali bychom totéž z Ruska i pro Čechy a Moravu.

- d) Bylo by velmi žádoucí, kdyby naše jednotka z Ruska mohla být dopravena co nejdříve do našeho území, t. j. na Podkarpatskou Rus nebo na Slovensko.

2. Proto požadujeme od Ruska tuto pomoc:

1. Vycvičit v paravýcviku nejméně 150 osob, z toho 22 důstojníků a 128 mužstva. Z nich by bylo vytvořeno jednak 11 organizačních skupin po 1 důstojníku

¹ Spis nie je datovaný. Dátum 4. 11. 1943 sme určili podľa záznamu vo vojnovom denníku operačného oddelenia ŠVBM, kde sa o. i. uvádza, že spis 205 taj. vezme so sebou do SSSR prezident Beneš a gen. Nižborský (SÚA Praha, O 61-19-9/58—59). Medzitým, zrejme pretože došlo k odkladu Benešovej cesty do Moskvy, bol elaborát odoslaný Píkovi. V 1. verzii zprávy o priebehu rokovania o pomoc spojencov pre ozbrojený odpor na Slovensku z decembra 1944 sa výslovne hovorí, že dňa 4. 11. 1943 bola Píkovi odoslaná depeša čj. 205 taj., ktorej písomné znenie doviezol potom do Moskvy gen. Nižborský (SÚA Praha, E 22-12-12/306 n.).

a 3 osobách mužstva; dále 11 bojových skupin po 1 důstojníku a 8 osobách mužstva do míst organizačních skupin na Slovensku a Podkarpatské Rusi.

2. Organizační skupiny vybaví radiopřístroji na spojení s východem i západem, připraví je na vyznačení míst pro přijetí bojových skupin a shazovaných zbraní a vycvičí je i v práci s trhavinami a vybaví je jimi na provádění záškodnických činů.

3. Připraví lehké zbraně pro boj zblízka v počtu nejméně pro 10 000 osob, pokud možno až pro 50 000 osob; poměry počtu zbraní podle tabulky. Přednost dáváme zbraním německého původu.

Tyto zbraně dopraví v době tří dní před zahájením povstání až do tří dní po zahájení povstání a shodití padáky do míst povstání.

Zbraně určené pro Moravu a Čechy dopraví letouny na tato letiště, jakmile dojdou zprávy o jejich uvolnění a obsazení: Biskupice u Trenčína nebo Piešťany.

4. Připraví dopravu části jednotky z Ruska — podle ruských možností — na jedno nebo dvě z těchto letišť, jakmile dojdou zprávy o jejich uvolnění: Kamenica, Tri Duby, Piešťany.

5. Projednat případnou pomoc sovětského bombardovacího letectva na území ČSR, na místa, kde by německé vojsko nebo německé obyvatelstvo kladlo odpor.

Bombardování bude vyžádáno až podle potřeby.

6. Připraví co nejdříve, jakmile to dovolí situace, dopravu zbytku jednotky z Ruska do našeho území, nejlépe do prostorů (postupně): Užhorod, Zvolen, Trenčín.

Proto udržovat naši jednotku pokud možno na směru k východním hranicím ČSR.

B. Pomoc pro doplnění výzbroje armády, především na Slovensku²

Výzbroj jednotek slovenských není dostatečná a proto by bylo zapotřebí ji doplnit co nejrychleji, jak to dovolí úspěšné povstání, těžkými pěchotními zbraněmi, dodanými letectvem. Dále bude zapotřebí, abychom měli poměrně brzy k dispozici

² Požadavky uvedené v elaborátě sa stali základom pre rokovanie náčelníka čs. vojenskej misie v SSSR Píku so sovietskymi orgánmi (porov. napr. Píkov list splnomocnencovi SNK gen. Žukovovi z 29. 10. 1944, SÚA Praha, E 22-4-36/105—106). Postupne sa spresňovali, doplňovali a menili podľa situácie a podľa zpráv, ktoré čs. MNO získalo z domova. Nemajúc predbežne možnosť zostaviť v úplnosti celú korešpondenciu o tejto problematike, využívame najmä niektoré záznamy vo vojnovom denníku operačného oddelenia ŠVBM. Za veľmi dôležitú považujeme najmä zprávu zaslanú Píkovim v novembri 1943 pod čís. 218 taj. V 1. verzii zprávy o priebehu jednaní so spojencami (viď pozn. 1) sa o tom hovorí, že „Píkovim dne 19. 11. 43 odeslána depeše upřesňující požadavky a upozorňující, že berlínské kruhy počítají s obsazením Slovenska v lednu — únoru”.

Uvádžame príslušný záznam z vojnového denníka v plnom znení: „11. 11. 43. Na depeši plk. Píky z SSSR (ZOE I/1 43 ze dne 9. list. 43) zpracována odpověď pod čj. 218/taj. 3. odd. A-43.

Plk. Píka odpovídá na předcházející depeši ŠVBM z 11. 10. 43 (viď pozn. 2 k dokumentu čís. 15-V. P.) že všechny otázky byly projednány se zplnomocněncem sovětské vlády a že se nám dostalo plné podpory. Připravuje 5 skupin pro Podk. Rus, které mohou být odeslány počátkem prosince jakmile dokončí radiovýcvik. Prosí o pomoc při umístění skupin (jména osob, vzory dokumentů; obnošené šaty poslat po průvodcích p. presidenta). Žádá o přesné směrnice pro dopravu zbraní před povstáním a za operací. Jednotka v SSSR bude uvolněna a použita dle našeho plánu. Navrhuje její reorganizaci v desantní prapory a použít jí pak v pohran. prostoru mezi Slov. a P. Rusí. Předpokládá, že v březnu jednotka bude připravena. Prosí o konkrétní směrnice pro vypracování podrobných úkolů a pokyny pro spec. výcvik.

V odpovědi čj. 218/taj. řečeno: úkoly prvních pěti skupin. Předpokládá, že v krit. době dojde k stát. převratu na Slovensku. Udáno předvídané rozdělení zbraní z SSSR pro povstání, a to pro 10 000 osob na Slovensko, pro 30 000 osob do histor. zemi a 10 tis. záloha HV. Souhlas s reorganizací brigády na 3 samost. prapory. Kdyby slov. jednotky nemohly zajistit letiště — pak zajistit součinnost sovětských parajednotek. Taktické pokyny pro práci doma budou zaslány později. Upozorňuje se na možnost, že Slovensko bude bojištěm a na nutnost pak korigovat plány. Předána informace, že dle došlých zpráv Němci hodlají obsadit Slovensko v lednu či únoru 1944 a že Slo-

úplnou výzbroj pro několik vyšších jednotek na našem území, v tom i pro jednotky tankové, abychom byli s to čelití akcím proti našemu území se strany některého z našich sousedů.

Proto bychom potřebovali:

1. Zajistit a dodat v době co nejkratší po úspěšném povstání asi pro 3 pěší divize na Slovensku těžké zbraně pěchoty, t. j. těžké kulomety, minomety, ruční granáty, trhaviny, protitankové kanóny a pušky, k tomu příslušné střelivo; vše opět pokud možno německého původu,

2. od Německa budeme požadovat, aby v náhradu za výzbroj odcizenou v březnu 1939 nám dodalo ihned veškerou výzbroj pro 6 divizí, teprve později pro další jednotky.

Pro případ, kdyby veškerý válečný materiál německé armády pro sebe zabrali spojenci (velcí), požadovali bychom, aby Rusko podporovalo náš požadavek o okamžitý přiděl veškeré výzbroje pro:

- 1 motomechanizovanou divizi,
- 2 tankové divize,
- 2—3 pěší divize,

po případě, aby Rusko nám přidělilo v nejkratší době tuto výzbroj ze své kořisti a ze svého podílu na účet našich nároků vůči Německu.

Bylo by však nevhodné, kdybychom měli platit tuto dodávku Rusku.

C. Požadavky vojensko-politické

1. Podle podmínek příměří bude jistě německá armáda odzbrojována na území každého státu. Žádali bychom o ruskou podporu, abychom mohli provést odzbrojení německých jednotek na našem území svojí vlastní armádou, jednak revoluční doma postavenou, jednak zahraniční, jejíž složky by proto byly dopraveny rychle do vlasti.

2. Pro náš stát by mělo velký morální význam, kdybychom se mohli účastnit svým vojskem částečně okupace německého území. Proto žádati od Ruska podporu tohoto našeho požadavku při dalším jednání se spojenci.

Prostory, o které by pro nás šlo, budou navrženy.

Bylo by v tomto případě zapotřebí, aby naše zahraniční jednotky se dostaly co nejdříve do vlasti; žádoucí podpora tohoto požadavku se strany Ruska.

D. Spolupráce naší armády s ruskou

Předpokládáme, že dojde v budoucnu k úzké spolupráci naší armády s ruskou. Potřebovali bychom proto:

a) Abychom mohli dostati k dispozici všechny platné taktické předpisy, všeobecné i jednotlivých zbraní; všechny poznatky a zkušenosti z operací a vydané podle nich nové směrnice; dále různé organizační předpisy a směrnice.

b) Abychom měli možnost vyslati co nejdříve po ukončení války naše důstojníky do všeobecných a zvláštních vojenských učilišť a kursů ruských, aby jim byla

váci chtějí klást odpor. Slováci se ptají, zda mohou počítat s let. či jinou efektivní pomocí ze zahraničí.

Jeden výtisk čj. 218/taj. špkt. Borský předal plk. Chodskému k odeslání radiocestou, druhý gen. Nižborskému, který jej vezme s sebou do Moskvy." (SÚA Praha, O 61-19-9/59—60) — Vid' dále dokument čis. 45, najmä poznámku 1 s Píkovou depešou z 29. 12. 1943.

120 poskytnuta možnost obeznámit se co nejrychleji se zkušenostmi a poznatky z této války.

c) Aby se přikročilo co nejdříve k projednání budování komunikací mezi východní částí ČSR a Ruskem, aby se po případě daly části prací z toho plynoucí zahrnouti buď jen na ruském území nebo i na našem do úkolů, které budou uloženy Německu, Maďarsku a j. z titulu reparačního.

E. Další materiální požadavky

Od Ruska vyžadujeme tuto další materiální pomoc:

1. Pohonné hmoty: 30 000 tun leteckého benzínu,
50 000 tun automobilního benzínu,
90 000 tun surové nafty.

Dodávka po Dunaji v době co nejkratší po příměří. Zajišťujeme sice i u západních spojenců, ovšem neznáme výsledek. Poněvadž jsme stejně odkázáni na dovoz P. H., lze využít vždy přebytků pro civilní potřebu; nejde tedy o zbytečný dovoz.

2. Výstroj: 200 000 až 250 000 souprav výstroje:

blůza,
kalhoty,
čepice,
plášť,
tvarové střevice,

vše československého vzoru podle změn, které oznámíme; při tom bychom sdělili i velikosti a pod.

Poněvadž zajišťujeme tento materiál také u Angličanů, mohli bychom mít zájem na něm z Ruska za těchto podmínek:

- že bude výstroj skutečně čs. vzoru a barvy khaki,
- že cena bude výhodná,
- že bude dodán do vlasti nejdéle do čtyř neděl po příměří, abychom mohli vystrojiti co nejdříve mobilisovanou armádu.

Pro dodávku všeho materiálu je podmínkou dodat jej v nejkratším čase po uzavření příměří, poněvadž ho potřebujeme pro organizování mobilizované armády.³

SÚS Praha. E 22-12-12/78—87. Originál. Strojepis, originál.

³ Další otázky vojenské pomoci SSSR se spresnili za prezidentovho pobytu v SSSR, kde Beneš odovzdal k této otázce Stalinovi obsáhlé memorandum (porov. dokument čís. 34). O věci podrobně rokovali čs. vojenská představitelstva Kratochvíl, Píka a Nižborský se splnomocněncem sovietské vlády Žukovom 28. 12. 1943 a 5. 1. 1944 v Moskvě. Obsáhlé záznamy o těchto poradách sme z technických důvodů nemohli zaradiť do sborníka. (Viď SÚA Praha, E 22-12-15/9—16 a E 22-6-10.)

Dodatkom k čj. 205 taj. dostal Píka z Londýna 31. 1. 1944 nasledujúcu Ingrovu depešu: „Doprava zbraní do západní části ČSR z Velké Británie je obtížná pro velkou vzdálenost. Je prakticky proveditelná jen bombardovacími letadly, v období dlouhých nocí, t. j. od září do března, oba měsíce v to, a to jen za měsíčních nocí. Je to přibližně asi dvanáct nocí v měsíci. Další obtíží je, že zbraně německého původu ve V. Británii nejsou. Proto nelze bezpečně počítat s tím, že by zbraně z V. Británie byly u nás v požadovanou dobu včas a v dostatečném množství, kdy by jejich použití bylo rozhodující pro zamýšlenou akci. Abychom měli bezpečně jistou dodávku zbraní, dotazte se sovětských činitelů, zda by nám je dali i do západní části ČSR sovětskými letouny a případně jim vysvětlíte shora uvedené důvody.“ (SÚA Praha, E 22-12-11/216—217. Záznam dešifrované jim vysvětlíte došle depeše odeslané z Londýna 28. 1. 1944 pod čj. R-26/44. Na zázname je Píkova poznámka ceruzkou: „Dotaz na sov. vládu učiněn 5/II. u gen. Žukova“.)

Přehled zbraní a střeliva podle druhu a množství

Pro osob	Pušky		Kulometné pušky		Lehké kulometry		Minometry		Protitankové pušky		ruč. gran.	Třhavyiny včetně roznícova- del v t:
	počet	střelivo	počet	střelivo	počet	střelivo	počet	střelivo	počet	střelivo		
10 000	5 000	750 000	4 000	4 000 000	1 000	1 000 000	50	2 500	100	4 000	50 000	3
50 000	25 000	3 750 000	20 000	20 000 000	5 000	5 000 000	250	12 500	500	20 000	250 000	15

Poznámky: Počty jsou kalkulovány takto:

- Zbraně:* 1. pro družstvo (10 mužů): 1 leh. kulomet, 4 automat, pušky, 5 pušek,
2. pro každých 100 mužů: 1 protitanková puška,
3. pro každých 200 mužů: 1 minomet

Munice: pro pušku 150 ran,
pro automat. pušku 1000 ran,
pro minomet 50 ran,
pro protitankovou pušku 40 ran.

Obaly: Asi 5500 ochranných obalů bude třeba pro pušky, kulometné pušky, lehké kulometry a protitankové pušky. Dalšíh speciálních obalů bude třeba pro minometry, třhavyiny a ruční granáty.